

กรณีตัวอย่างเพื่อการเรียนรู้ : การประกอบวิชาชีพไม่ได้มาตรฐานฯ และไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ

สรุปเรื่อง : สภากาการพยาบาลได้รับทราบข้อมูลจากหนังสือพิมพ์รายวันฉบับหนึ่งลงข่าวว่า นักเรียนชายอายุ 14 ปี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกิดอุบัติเหตุหกล้มข้อศอกขวาแตก ได้รับการรักษาด้วยวิธีผ่าตัดจากโรงพยาบาลประจำจังหวัดแห่งหนึ่ง หลังการผ่าตัดเป็นเจ้าชายนิทราและถึงแก่กรรม

สภากาการพยาบาลได้สืบสวนสอบสวนตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อบังคับฯ สรุปได้ดังนี้

ผู้เสียหายอายุ 14 ปี ประสบอุบัติเหตุแขนข้างขวาหัก มาหลายวัน แขนติดผิดรูป เข้าโรงพยาบาลเพื่อแก้ไขปัญหาแขน ที่ผิดรูป แพทย์รับไว้ในโรงพยาบาล เพื่อทำการผ่าตัดแขนข้าง ขวา การวินิจฉัยของแพทย์คือ Fracture Rt. Olecranon เตรียมทำผ่าตัดด้วยวิธี ORIF CK-Wire C TBW IF ในเวลากลางคืนโดยให้ ดองอาหารและน้ำดื่ม เวลา 16.30 น. ผู้เสียหายถูกส่งตัวไปยัง ห้องผ่าตัด เวลาประมาณ 21.00 น. และ ON IV โดย 5% D/N/2 1000 CC อุณหภูมิร่างกายเมื่อถึงห้องผ่าตัดได้ 38°C ชีพจร 104 ครั้ง/นาที หายใจ 22 ครั้ง/นาที ความดันโลหิต 130/90 มิลลิเมตรปรอท ผู้เสียหายรู้สึกตัวดี พยาบาลห้องผ่าตัด ชักประวัติแพ้ยา ผล X-Ray ปอดปกติ ความดันโลหิต 115/64 มิลลิเมตรปรอท O₂ Sat 99% พยาบาลวิสัญญีเป็นผู้ให้ยาระงับความรู้สึก เริ่มให้ยาระงับความรู้สึก เมื่อเวลา 21.55 น. ด้วยวิธีระงับความรู้สึกทั่วร่างกาย และ On ET Tube ขณะผ่าตัด เด็กชายบุญ มีภาวะปกติ เสียเลือดเล็กน้อย ผ่าตัดเสร็จเมื่อเวลา 22.40 น. หลังผ่าตัดเสร็จพยาบาลวิสัญญีเรียกผู้เสียหายล้มตามได้ ทำตามคำสั่งได้ หายใจได้เอง มีปฏิกิริยาตอบสนองได้ คะแนนการประเมินภายในห้องผ่าตัดเท่ากับ 8 คะแนน ตามมาตรฐานของวิสัญญี จึงเคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกจากห้องผ่าตัดกลับไปหอผู้ป่วย เนื่องจากในช่วงกลางคืนจะไม่มีบริการห้องพักฟื้น และโดยที่จะมีการทำผ่าตัดรายต่อไป พยาบาลวิสัญญีไม่ได้ไปส่งผู้เสียหายด้วยตัวเอง แต่ได้โทรศัพท์แจ้งอาการของผู้เสียหายให้กับพยาบาลที่หอผู้ป่วยทราบ

ผู้เสียหายถูกนำส่งหอผู้ป่วยโดยมีพนักงานเซ็นเปลเป็นผู้นำส่ง มิได้ให้ O₂ ระหว่างการนำส่ง เนื่องจากเป็นว่าระยะทางจากห้องผ่าตัดถึง Ward ประมาณ 100 เมตร เมื่อถึง หอผู้ป่วย พยาบาลประจำหอผู้ป่วย ได้ประเมินผู้เสียหายขณะที่ยังอยู่ในเปลขนย้าย พบว่าผู้เสียหายมีอาการปากเขียวคล้ำ เรียกไม่รู้สีกตัว กระตุ้นความรู้สึกตัวระดับ deep pain ไม่ตอบสนอง ไม่หายใจ คลำชีพจรได้เบา จึงย้ายผู้เสียหายขึ้นเตียงให้ O₂ ทันที พร้อมตามวิสัญญีพยาบาลเพื่อใส่ ET tube ผู้เสียหายได้รับการช่วยฟื้นคืนชีพ แต่อยู่ในภาวะเด็กชายนิทรา ต่อมาเสียชีวิต

การวิเคราะห์กรณี พยาบาลวิสัญญี

สาเหตุ :

1. การดูแลผู้ป่วยหลังได้รับยาระงับความรู้สึกทั่วร่างกายไม่เป็นไปตามมาตรฐาน
2. ขาดการเฝ้าระวังอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยระหว่างการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยจากห้องผ่าตัดไปหอผู้ป่วย
3. ขาดผู้รับผิดชอบที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพในระหว่างการเคลื่อนย้าย

ปัจจัยเสริมที่ทำให้เกิดสาเหตุ :

1. นโยบายโรงพยาบาลไม่เปิดใช้ห้องพักฟื้นในเวรบายและเวรตึก
2. การจัดอัตรากำลังพยาบาลนอกเวลาราชการไม่สอดคล้องกับภาระงานจริง
3. การทำผ่าตัดนอกเวลควรเป็นกรณีฉุกเฉินเท่านั้น การนำผู้ป่วยที่ไม่มีภาวะฉุกเฉินมาทำผ่าตัดเป็นการเพิ่มความเสี่ยงให้กับผู้ป่วยโดยไม่มีเหตุอันควร

ประเด็นเชิงจริยธรรม : การกระทำดังกล่าวเป็นการประพฤตินิติจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ผ่าฝืนข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์ และการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2530

ในหมวด 2 ส่วนที่ 1 การปฏิบัติต่อผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ
ข้อ 4 ผู้ประกอบวิชาชีพฯ ต้องรักษามาตรฐานการ
ประกอบวิชาชีพฯในระดับที่ดีที่สุด และข้อ 9 ต้องคำนึงถึง
ความปลอดภัยของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ

ประเด็นเชิงกฎหมาย :

1. มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา
291 ที่บัญญัติว่าผู้ใดกระทำโดยประมาทและการกระทำ
นั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินสิบปีและปรับไม่เกินสองหมื่นบาท (เนื่องจากการ
กระทำดังกล่าวเป็นการกระทำโดยประมาท ขาดความ
ระมัดระวัง ซึ่งจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และต้อง
ใช้ความระมัดระวังแต่ไม่ได้ใช้ ทำให้ผู้ป่วยได้รับอันตราย
ถึงแก่ชีวิต)

2. มีความผิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์ มาตรา 420 ที่บัญญัติว่า ผู้ใดจงใจประมาท
เลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายแก่
ชีวิตหรือร่างกาย การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำ
ละเมิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เช่น ค่ารักษาพยาบาล
ค่าปลงศพ เป็นต้น

การชดใช้ค่าเสียหาย ครอบครัวผู้เสียหายได้รับ
การชดใช้ค่าเสียหายจากโรงพยาบาลโดยระบบการไกล่
เกลี่ยประนีประนอม ซึ่งครอบครัวผู้เสียหายไม่ตั้งใจที่จะ
ดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา

ผลการพิจารณาของคณะกรรมการสภาการพยาบาล

คณะกรรมการสภาการพยาบาลได้มีมติ
ให้ลงโทษภาคทัณฑ์พยาบาลวิสัญญี ตามมาตรา 41 (3)
แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุง
ครรภ์ พ.ศ.2558

และสภาการพยาบาลได้มีหนังสือไปยัง
โรงพยาบาลให้ดำเนินการฟื้นฟูในเรื่องการปฏิบัติการ
พยาบาลผู้ป่วยหลังการผ่าตัดสำหรับพยาบาลวิสัญญีเป็น
เวลาสามเดือน